

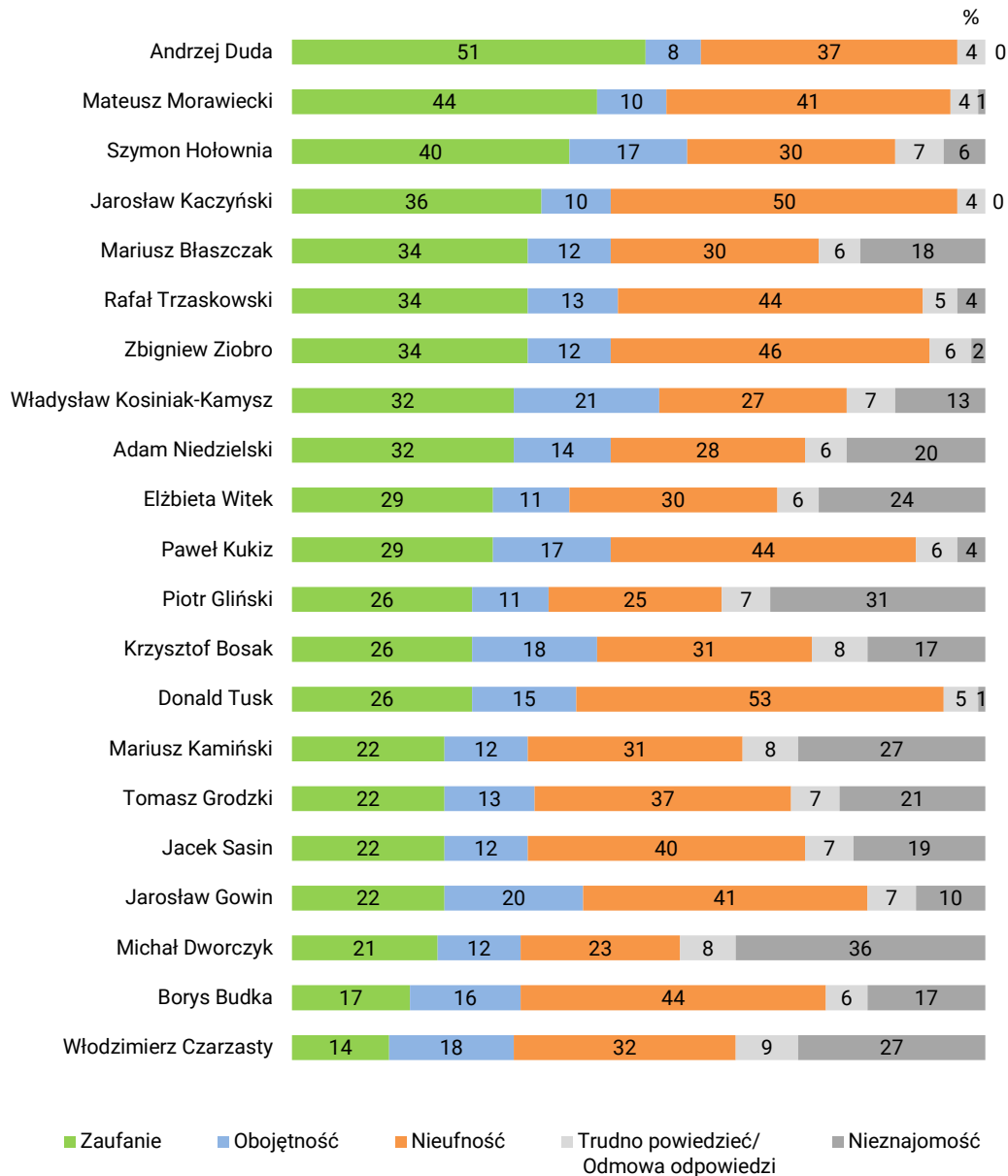
Zaufanie do polityków w październiku

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w październiku

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (377) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 14 października 2021 roku na próbie liczącej 1161 osób (w tym: 55,2% metodą CAPI, 28,9% – CATI i 15,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju, w ramach procedury mixed-mode¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Październik przyniósł sporo zmian w społecznym odbiorze czołowych przedstawicieli naszej sceny politycznej.

Liderem październikowego rankingu zaufania pozostaje jednak, tak jak dotychczas, urzędujący prezydent. Prezydentowi Andrzejowi Dudzie ufa 51% ankietowanych, nieufność w stosunku do niego wyraża zaś 37% respondentów. Aktualne oceny głowy państwa są identyczne z rejestrowanymi we wrześniu, październik jest już zatem drugim miesiącem, w którym notowania prezydenta

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (377) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 14 października 2021 roku na próbie liczącej 1161 osób (w tym: 55,2% metodą CAPI, 28,9% – CATI i 15,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

utrzymują się na relatywnie wysokim, wyższym niż wcześniej poziomie. Lepsze od obecnie uzyskiwanych oceny prezydenta rejestrowaliśmy ostatnio rok temu – w październiku 2020 roku.

Drugie miejsce wśród najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków zajmuje premier Mateusz Morawiecki, który w tym miesiącu wyprzedził dotychczasowego wicelidera naszych rankingów zaufania – Szymona Hołownię. Notowania premiera nie zmieniły się znacząco od września. Zaufanie do niego deklaruje 44% ankietowanych (wzrost o 1 punkt procentowy), a zbliżony odsetek respondentów wyraża nieufność w stosunku do szefa rządu (41%, spadek o 2 punkty procentowe; różnice w granicach błędu pomiaru).

Nieco słabsze niż miesiąc temu są natomiast notowania Szymona Hołowni. Ufa mu 40% ankietowanych, a więc o 3 punkty procentowe mniej niż we wrześniu. Inaczej niż w przypadku większości uwzględnionych w sondażu przedstawicieli naszej sceny politycznej – w ocenach lidera Polski 2050 zaufanie pozostaje jednak nastawieniem wyraźnie częstszym niż nieufność (30% negatywnych wskazań).

Wysoko – na czwartej pozycji rankingu społecznego zaufania – lokuje się w tym miesiącu szef głównej partii rządzącej, wicepremier ds. bezpieczeństwa Jarosław Kaczyński. Zaufaniem obdarza go 36% ankietowanych (wzrost o 3 punkty procentowe). Dominującym nastawieniem wobec lidera rządzącej formacji niezmiennie pozostaje jednak nieufność – nie ufa mu co drugi ankietowany (50% – spadek o 3 punkty).

Niewiele mniej – po 34% deklaracji zaufania – mają minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak, wiceprzewodniczący PO i prezydent stolicy Rafał Trzaskowski oraz minister sprawiedliwości, prokurator generalny Zbigniew Ziobro. Z tej trójki polityków zdecydowanie najlepiej odbierany jest Mariusz Błaszczak (30% deklaracji nieufności wobec 34% – zaufania). Natomiast w ocenach Rafała Trzaskowskiego, który w tym miesiącu wyraźnie stracił na zaufaniu, oraz w notowaniach Zbigniewa Ziobry dominują negatywne noty. Rafałowi Trzaskowskiemu nie ufa 44% ankietowanych, Zbigniewowi Ziobrze – 46% pytanych.

Prawie co trzeci badany ma zaufanie do szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza i tylu samo respondentów ufa ministrowi zdrowia Adamowi Niedzielskiemu (po 32% deklaracji zaufania). Również na zbliżonym poziomie kształtują się obecnie deklaracje nieufności wobec tych polityków (odpowiednio 27% i 28% negatywnych wskazań). O ile jednak w październiku notowania ministra zdrowia nie uległy większym zmianom, o tyle lider PSL uzyskał w tym miesiącu oceny wyraźnie gorsze niż miesiąc wcześniej.

Z kolei niewielką poprawę (wyrażającą się jednak przede wszystkim spadkiem negatywnych ocen) obserwujemy w przypadku zajmujących kolejne miejsca w październikowym rankingu – marszałek Sejmu Elżbiety Witek oraz Pawła Kukiza. Politykom tym ufa po 29% ankietowanych. Biorąc pod uwagę również negatywne noty, ich społeczny odbiór jest jednak różny. Lepiej odbierana jest marszałek Sejmu, która wciąż zalicza się do polityków relatywnie mało znanych – nie rozpoznaje jej prawie jedna czwarta pytanych. Wśród identyfikujących ją osób Elżbieta Witek podobnie często budzi jednak zaufanie, co spotyka się z nieufnością (30%). Z kolei powszechnie znany Paweł Kukiz, mimo

słabnącego krytycyzmu wobec jego osoby, od sierpnia zalicza się do ścisłej czołówki polityków budzących najwięcej negatywnych emocji wśród badanych. W październiku nieufność w stosunku do niego wyraziło ponad dwie piąte ankietowanych (44%).

Na kolejnych pozycjach, z zaufaniem nieco ponad jednej czwartej respondentów, lokują się: stosunkowo mało znany szerokiej publiczności szef resortu kultury, dziedzictwa narodowego i sportu, wicepremier Piotr Gliński (31% deklaracji nieznajomości, 26% deklaracji zaufania i 25% – nieufności), oraz lepiej znany, ale jednocześnie bardziej krytycznie odbierany przez rozpoznające go osoby, polityk Konfederacji WiN Krzysztof Bosak (17% deklaracji nieznajomości, 26% deklaracji zaufania i 31% – nieufności), a także lider wiodącej w rankingach poparcia po stronie opozycyjnej Koalicji Obywatelskiej – Donald Tusk. Notowania szefa Platformy są trochę gorsze niż miesiąc temu. W ostatnich tygodniach dzielących kolejne pomiary zaufanie do Donalda Tuska zmniejszyło się z 30% we wrześniu do 26% obecnie. Jednocześnie na bardzo wysokim poziomie utrzymuje się nieufność w stosunku do byłego premiera – nie ufa mu więcej niż połowa ankietowanych (53%), a więc ponad dwukrotnie więcej osób, niż wyraża zaufanie.

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków nie osiąga jednej czwartej wskazań. Nieco ponad jedna piąta ankietowanych deklaruje zaufanie do Jarosława Gowina, marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego, szefa MSWiA i koordynatora służb specjalnych Mariusza Kamińskiego, ministra aktywów państwowych, wicepremiera Jacka Sasina oraz szefa kancelarii premiera Michała Dworczyka. Z tego grona najmniej znany, ale i relatywnie najlepiej oceniany jest Michał Dworczyk (36% deklaracji nieznajomości, 21% deklaracji zaufania i 23% negatywnych wskazań). W przypadku pozostałych wymienionych wyżej polityków przeważającym nastawieniem jest nieufność. W największym stopniu dotyczy to Jarosława Gowina oraz Jacka Sasina – ufa im po 22% ankietowanych, zaś nieufność wyraża prawie dwukrotnie więcej osób (odpowiednio 41% i 40%).

Niewiele lepiej w świetle aktualnych ocen badanych wypada marszałek Senatu Tomasz Grodzki – odsetek respondentów, którzy mu ufają, zmniejszył się o 5 punktów procentowych (z 27% we wrześniu do 22% obecnie) i równie znacząco przybyło ankietowanych deklarujących wobec niego nieufność (o 5 punktów procentowych, z 32% we wrześniu do 37% – obecnie).

Mniejszym zaufaniem cieszą się już tylko szef klubu parlamentarnego KO Borys Budka i współprzewodniczący Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty. Obaj ci politycy w ostatnich tygodniach dzielących kolejne badania również znacząco stracili w ocenie ankietowanych. Zaufanie do Borysa Budki ma obecnie tylko 17% respondentów (spadek o 6 punktów procentowych), a ponad dwie piąte mu nie ufa (44% – wzrost o 4 punkty).

W równie dużym stopniu pogorszyły się oceny lidera Lewicy Włodzimierza Czarzastego. Obecnie zaufanie do niego deklaruje 14% ankietowanych (spadek o 6 punktów procentowych), a 32% (wzrost o 4 punkty) wyraża nieufność.

TABELA 1

	Odsetki badanych deklarujących					
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	X 2021	Różnica od IX 2021	X 2021	Różnica od IX 2021		
Andrzej Duda	51	0	37	0	8	0
Mateusz Morawiecki	44	1	41	-2	10	1
Szymon Hołownia	40	-3	30	-1	17	6
Jarosław Kaczyński	36	3	50	-3	10	0
Mariusz Błaszczak	34	-	30	-	12	18
Rafał Trzaskowski	34	-5	44	3	13	4
Zbigniew Ziobro	34	2	46	-1	12	2
Władysław Kosiniak-Kamysz	32	-5	27	3	21	13
Adam Niedzielski	32	2	28	2	14	20
Elżbieta Witek	29	2	30	-4	11	24
Paweł Kukiz	29	3	44	-4	17	4
Piotr Gliński	26	3	25	-1	11	31
Krzysztof Bosak	26	-1	31	0	18	17
Donald Tusk	26	-4	53	1	15	1
Mariusz Kamiński	22	1	31	2	12	27
Tomasz Grodzki	22	-5	37	5	13	21
Jacek Sasin	22	3	40	-3	12	19
Jarosław Gowin	22	1	41	-1	20	10
Michał Dworczyk	21	0	23	-2	12	36
Borys Budka	17	-6	44	4	16	17
Włodzimierz Czarzasty	14	-6	32	4	18	27

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

Tak jak w ubiegłym miesiącu listę polityków, którym Polacy najczęściej nie ufają, otwierają liderzy dwóch ugrupowań od lat wyznaczających główną oś politycznych podziałów – PO i PiS. W tym miesiącu – inaczej niż dotychczas – kolejność jest jednak odwrotna: liderem negatywnego rankingu jest obecnie Donald Tusk, któremu nie ufa 53% ankietowanych, a nieco rzadziej z nastawieniem takim spotyka się prezes głównej z rządzących partii Jarosław Kaczyński (50%). Dużą nieufność wśród badanych niezmiennie budzi Zbigniew Ziobro (46%). Do ścisłej czołówki tego negatywnego rankingu od pewnego czasu zalicza się również Paweł Kukiz, a obecnie także szef klubu parlamentarnego KO Borys Budka i wiceprzewodniczący PO, prezydent stolicy Rafał Trzaskowski (po 44% deklaracji nieufności). Niewiele mniej osób nie ma zaufania do premiera Mateusza Morawieckiego, szefa Porozumienia Jarosława Gowina (po 41% deklaracji nieufności) oraz wicepremiera ds. aktywów państwowych Jacka Sasina (40%).

Po dość przychylnych ocenach we wrześniu, w październiku obserwujemy z jednej strony poprawę ocen niektórych polityków reprezentujących opcję rządzącą i kojarzonych z obozem władzy, z drugiej – większe w skali i dość powszechne spadki notowań wśród liderów opozycji.

Lepsze od wrześniowych i najlepsze w tym roku notowania ma m.in. Jarosław Kaczyński. W ciągu ostatnich tygodni dzielących kolejne sondaże zaufanie do niego wzrosło o 3 punkty procentowe i o tyle samo ubyło badanych, którzy mu nie ufają. Choć poprawa ocen nie jest spektakularna, warto zauważyć, iż są to najlepsze oceny prezesa PiS od blisko roku. Lepsze od obecnych notowania Jarosław Kaczyński miał ostatnio w październiku 2020 roku.

W ocenie badanych zyskali ponadto wicepremierzy Jacek Sasin (wzrost zaufania o 3 punkty procentowe i spadek nieufności o 3 punkty) oraz Piotr Gliński (wzrost zaufania o 3 punkty). Drugi miesiąc z rządu poprawiają się nadwyrężone w sierpniu notowania Pawła Kukiza (wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 4 punkty) oraz marszałek Sejmu Elżbiety Witek (spadek nieufności o 4 punkty procentowe).

Z kolei spore zmiany in minus rejestrujemy w ocenach Borysa Budki (spadek zaufania o 6 punktów procentowych i wzrost nieufności o 4 punkty). Równie znacząco pogorszyły się oceny szefa Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego (spadek zaufania o 6 punktów i wzrost nieufności o 4 punkty). Wyraźnie gorsze od wrześniowych są oceny marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego (spadek zaufania o 5 punktów procentowych i taki sam wzrost nieufności). Sporo na zaufaniu społecznym stracili Rafał Trzaskowski oraz szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (spadki zaufania po 5 punktów procentowych i trzypunktowe wzrosty odsetków deklaracji nieufności) oraz Donald Tusk (spadek zaufania o 4 punkty procentowe), a także – choć już nieznacznie – lider Polski 2050 Szymon Hołownia (spadek zaufania o 3 punkty).

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020				2021									
	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
M. Błaszczak	36	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
K. Bosak	34	26	27	27	25	26	25	-	-	20	22	24	27	26
B. Budka	22	23	24	24	22	21	23	21	18	17	18	21	23	17
W. Czarzasty	18	21	22	19	17	20	20	21	19	16	17	16	20	14
A. Duda	59	46	47	50	49	47	45	43	44	45	45	44	51	51
M. Dworczyk	-	-	-	18	20	20	21	23	26	24	20	20	21	21
P. Gliński	25	23	21	22	22	24	24	22	21	22	21	20	23	26
J. Gowin	31	24	27	29	26	26	25	27	25	21	22	21	21	22
T. Grodzki	22	25	24	26	24	23	26	25	22	22	21	24	27	22
Sz. Hołownia	48	50	48	53	50	51	48	42	42	41	41	41	43	40
J. Kaczyński	38	27	27	30	32	30	31	29	29	30	30	31	33	36
M. Kamiński	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	17	18	21	22
W. Kosiniak-Kamysz	39	36	38	37	35	37	37	34	32	32	31	33	37	32
P. Kukiz	-	-	-	-	32	28	30	30	29	28	28	21	26	29
M. Morawiecki	51	41	41	43	44	42	42	38	39	41	40	38	43	44
A. Niedzielski	-	19	23	25	29	28	32	32	31	29	30	29	30	32
J. Sasin	25	21	19	21	20	22	20	19	20	20	18	19	19	22
R. Trzaskowski	35	38	41	39	38	38	39	38	32	36	34	36	39	34
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	30	30	26
E. Witek	29	27	24	26	25	27	24	23	24	26	24	23	27	29
Z. Ziobro	36	30	31	32	29	31	30	29	27	29	28	28	32	34

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020				2021									
	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
M. Błaszczak	27	34	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
K. Bosak	27	35	37	35	36	37	37	-	-	34	34	32	31	31
B. Budka	39	36	38	36	39	44	43	36	44	44	41	40	40	44
W. Czarzasty	27	28	28	28	29	29	30	27	29	29	26	29	28	32
A. Duda	31	41	42	37	38	41	42	39	39	37	36	39	37	37
M. Dworczyk	-	-	-	18	19	22	20	23	19	22	23	24	25	23
P. Gliński	22	26	29	26	26	27	27	27	25	23	24	24	26	25
J. Gowin	34	39	36	36	34	38	39	35	37	38	38	40	42	41
T. Grodzki	34	30	31	32	32	34	33	33	34	35	33	31	32	37
Sz. Hołownia	23	20	23	19	21	23	23	29	24	27	24	27	31	30
J. Kaczyński	45	61	62	57	55	58	58	55	54	52	52	52	53	50
M. Kamiński	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	27	28	29	31
W. Kosiniak-Kamysz	24	24	23	24	25	25	25	24	25	26	24	26	24	27
P. Kukiz	-	-	-	-	34	35	34	32	33	35	35	51	48	44
M. Morawiecki	35	45	46	43	43	45	46	44	42	42	40	43	43	41
A. Niedzielski	-	15	16	17	21	24	22	25	23	23	25	26	26	28
J. Sasin	37	43	46	42	41	46	48	46	43	42	41	42	43	40
R. Trzaskowski	43	41	38	40	39	42	40	38	41	40	39	39	41	44
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	48	52	53
E. Witek	24	29	30	29	28	28	29	29	25	25	26	35	34	30
Z. Ziobro	42	49	49	47	49	48	52	48	47	45	47	47	47	46

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

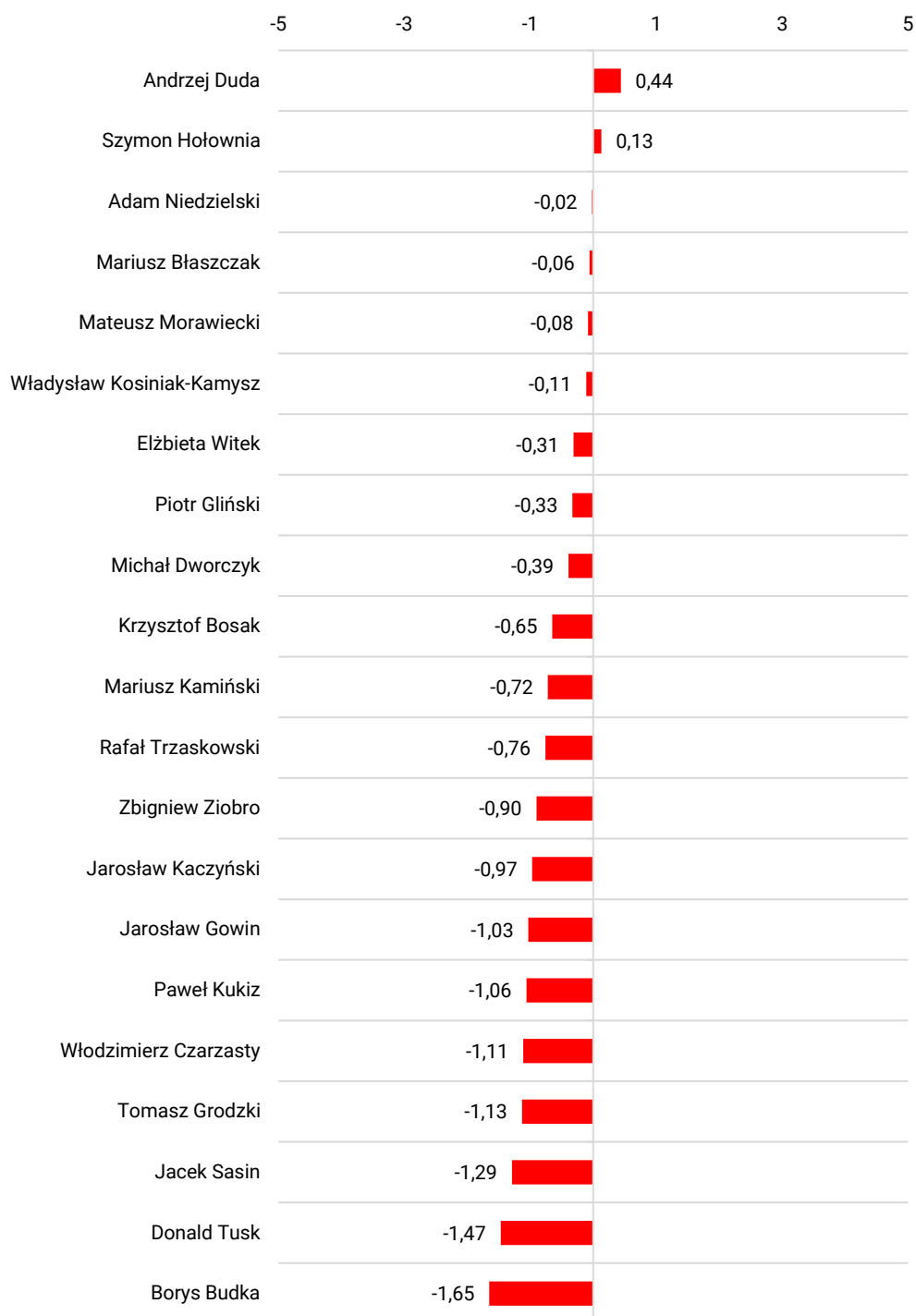
Średnie wszystkich ujętych w październikowym badaniu przedstawicieli sceny politycznej, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od +5 do -5), mieszczą się w przedziale od zaledwie +0,44 do -1,65 punktu, co oznacza, iż poziom zaufania do czołowych przedstawicieli polskiej sceny politycznej niezmiennie pozostaje niski. Tylko w przypadku dwóch polityków średnia przyjmuje wartość dodatnią, a więc wskazuje na przewagę siły pozytywnych nastawień nad negatywnymi. Są to prezydent Andrzej Duda, który podobnie jak we wrześniu uzyskał najwyższą średnią ocen (0,44 punktu), oraz Szymon Hołownia – przy czym w przypadku lidera Polski 2050 można mówić jedynie o minimalnej przewadze ocen pozytywnych nad negatywnymi (średnia ocen wynosi +0,13 punktu).

Ujemne średnie ocen, bliskie jednak wartości środka skali, a więc wskazujące na niemal całkowite równoważenie się siły pozytywnych i negatywnych nastawień, mają minister zdrowia Adam Niedzielski (-0,02), szef MON Mariusz Błaszczak (-0,06), premier Mateusz Morawiecki (-0,08) oraz szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (-0,11).

Nieufność w niezbyt dużym stopniu przeważa jeszcze w ocenach Elżbiety Witek (-0,31), Piotra Glińskiego (-0,33) oraz Michała Dworczyka (-0,39). Bilans ocen pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków jest już zdecydowanie niekorzystny.

Relatywnie najgorzej odbierani są obecnie szef klubu parlamentarnego KO Borys Budka (średnia -1,65) oraz przewodniczący PO Donald Tusk (-1,47). Niską średnią ocen, poniżej -1 punktu, świadczącą o zdecydowanej przewadze negatywnych nastawień, mają również Jacek Sasin (-1,29), Tomasz Grodzki (-1,13), Włodzimierz Czarzasty (-1,11), Paweł Kukiz (-1,06) i Jarosław Gowin (-1,03). Niemal równie niekorzystnie oceniani są Jarosław Kaczyński (średnia wynosi -0,97 punktu) oraz Zbigniew Ziobro (-0,90). Nieco mniej krytycznie, choć również wyraźnie negatywnie odbierani są Rafał Trzaskowski (-0,76), Mariusz Kamiński (-0,72) oraz Krzysztof Bosak (-0,65).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w październiku 2021 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Od września stosunkowo najwięcej w ocenie badanych zyskali marszałek Sejmu Elżbieta Witek (wzrost średniej o 0,34 punktu) oraz Paweł Kukiz (różnica średnich wyniosła 0,27 punktu). Niewielka poprawa ocen Jarosława Kaczyńskiego oraz Jacka Sasina i Piotra Glińskiego, którą odnotowaliśmy na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności, miała zbyt słabe natężenie, by istotnie zaważyć na ich całościowych ocenach. Różnice średnich ocen tych polityków okazały się minimalne i nieistotne statystycznie.

O sporym pogorszeniu się dotychczasowych notowań można natomiast mówić w przypadku marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego (spadek średniej ocen o 0,57 punktu) oraz Borysa Budki (różnica średnich ocen wyniosła -0,45 punktu). Dość wyraźnie pogorszył się ponadto bilans ocen Rafała Trzaskowskiego (spadek średniej o 0,37 punktu) i współprzewodniczącego Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego (spadek średniej o 0,36 punktu). Nieco mniej stracił w ocenie badanych szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (różnica średnich ocen wyniosła -0,27 punktu). Niewielkie spadki deklaracji zaufania w stosunku do Donalda Tuska i Szymona Hołowni nie zaważyły w stopniu istotnym statystycznie na ich dotychczasowym bilansie ocen.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	IX 2021	X 2021	Różnica
Elżbieta Witek	-0,65	-0,31	0,34 *
Paweł Kukiz	-1,33	-1,06	0,27 *
Jarosław Kaczyński	-1,20	-0,97	0,23
Jacek Sasin	-1,51	-1,29	0,22
Piotr Gliński	-0,46	-0,33	0,13
Mateusz Morawiecki	-0,21	-0,08	0,13
Andrzej Duda	0,37	0,44	0,07
Zbigniew Ziobro	-0,97	-0,90	0,07
Adam Niedzielski	-0,05	-0,02	0,03
Mariusz Kamiński	-0,74	-0,72	0,02
Michał Dworczyk	-0,38	-0,39	-0,01
Jarosław Gowin	-1,02	-1,03	-0,01
Szymon Hołownia	0,20	0,13	-0,07
Krzysztof Bosak	-0,54	-0,65	-0,11
Donald Tusk	-1,27	-1,47	-0,20
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,16	-0,11	-0,27 *
Włodzimierz Czarzasty	-0,75	-1,11	-0,36 *
Rafał Trzaskowski	-0,39	-0,76	-0,37 *
Borys Budka	-1,20	-1,65	-0,45 *
Tomasz Grodzki	-0,56	-1,13	-0,57 *

Różnice średnich ocen istotne statystycznie na poziomie 0,05

W październiku liderem rankingu zaufania pozostaje, tak jak dotychczas, prezydent Andrzej Duda, jedyny polityk z naszej listy, któremu ufa ponad połowa ankietowanych. Na drugim i trzecim miejscu odnotowaliśmy w tym miesiącu roszadę – premier Mateusz Morawiecki wyprzedził dotychczasowego wicelidera naszych rankingów zaufania – Szymona Hołownię. Zaufanie do obu polityków wyraża około dwóch piątych badanych.

Podobna zamiana nastąpiła na liście polityków budzących – według deklaracji badanych – największą nieufność. W tym miesiącu, inaczej niż we wrześniu, liderem negatywnego rankingu został szef Platformy Obywatelskiej Donald Tusk, który minimalnie wyprzedził prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego. Obu liderom nie ufa około połowy badanych. Z niewiele mniejszą nieufnością spotyka się plasujący się na trzecim miejscu naszego negatywnego rankingu minister sprawiedliwości, a zarazem prokurator generalny Zbigniew Ziobro.

Pojawienie się zagrożeń zewnętrznych (np. takich jak sytuacja na naszej granicy z Białorusią) zwykle konsoliduje opinię społeczną wokół aktualnie rządzących. Od września utrzymują się dość dobre oceny prezydenta oraz premiera. Lepsze od wrześniowych i najlepsze w tym roku notowania ma prezes PiS Jarosław Kaczyński. Poprawiły się nieco oceny wicepremierów Jacka Sasina oraz Piotra Glińskiego. Po sierpniowej zapaści po raz kolejny lepsze notowania ma Paweł Kukiz, lepiej oceniana jest również marszałek Sejmu Elżbieta Witek, która w wymiarze średnich ocen zyskała najwięcej.

Pogorszyły się natomiast oceny polityków opozycji. Na zaufaniu najbardziej stracili Borys Budka oraz lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty. O znacznym pogorszeniu się notowań można mówić też w przypadku marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego. Dość wyraźnie pogorszył się bilans ocen Rafała Trzaskowskiego, w nieco mniejszym stopniu stracił szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz.

Opracowała

Agnieszka Cybulska